

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Jacek Jezierski

LWA – 4100-06-01/2013
P/13/088

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/088 - Wykonanie budżetu państwa w 2012 r. w części 04 - Sąd Najwyższy
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Wanda Dąbrowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 84578 z dnia 7 stycznia 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Sąd Najwyższy; 00-951 Warszawa, Plac Krasińskich 2/4/6 ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Stanisław Dąbrowski, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego. (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie² wykonanie budżetu państwa w 2012 r. w części 04 – Sąd Najwyższy.

Powyższa ocena została sformułowana na podstawie wyników kontroli 15,1% wydatków zrealizowanych w części 04 oraz badania analitycznego ksiąg rachunkowych.

Dochody budżetu państwa, zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2012 z dnia 2 marca 2012 r.³, zostały zrealizowane w 151,6%. Wydatki budżetu państwa, wykonane w 95,0% w stosunku do limitów określonych w ustawie budżetowej, zostały rzetelnie zaplanowane oraz zrealizowane w sposób celowy i gospodarny.

Księgi rachunkowe prowadzone były prawidłowo, a sprawozdania zostały sporządzone rzetelnie i terminowo. Pozytywną ocenę uzasadnia również skuteczność funkcjonowania systemu rachunkowości i mechanizmów kontroli zarządczej dotyczących operacji finansowych i gospodarczych.

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, zgodnie z art. 175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴, skutecznie sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Dochody budżetowe

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z założeniami przyjętymi przez NIK do kontroli wykonania budżetu państwa w 2012 r., kontrola dochodów budżetowych w części 04 została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych.

¹ Dalej także: SN.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Dz. U. z 2012 r., poz. 273, dalej także: *ustawa budżetowa*.

⁴ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm., dalej także: *ustawa o finansach publicznych* lub *ufp*.

W ustawie budżetowej dochody budżetu państwa w części 04 zostały zaplanowane w wysokości 506,0 tys. zł. Faktycznie zrealizowane dochody wyniosły 767,2 tys. zł, (151,6% kwoty planowanej). Uzyskanie dochodów wyższych od planowanych wynikało z wpływów:

- ze spłat oprocentowanych pożyczek udzielonych sędziom na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych (§ 0700, rozdział 75102) w kwocie 491,4 tys. zł, wyższej o 126,4 tys. zł (34,6%) od planowanej,
- z różnych dochodów (§ 0970) w wysokości 140,8 tys. zł, wyższych o 104,8 tys. zł (291,1%) od planowanych.

(dowód: akta kontroli str. 26)

Ponadplanowe dochody w § 0700 zostały osiągnięte głównie w wyniku spłaty rat dwóch pożyczek udzielonych po dacie sporządzenia prognozy, w listopadzie 2011 r. i w marcu 2012 r. oraz w wyniku jednorazowej spłaty części pożyczki przez sędziego.

Wyższe dochody w § 0970 wynikały z nieplanowanych wpływów z tytułu rozliczeń kosztów użytkowania lokali służbowych (nadpłaty za media, odszkodowania za zalane lokale), zwrotów nadpłaconych składek z tytułu ubezpieczenia społecznego oraz wpływów uzyskanych od Zarządu Dróg Miejskich m.st. Warszawy z tytułu wykonania wyroku sądowego⁵.

(dowód: akta kontroli str. 338-339)

Według stanu na 31 grudnia 2012 r., w księgach rachunkowych SN ujawniono kwotę 207,2 tys. zł ujętą jako pozostałe należności, które w 97,5% (202,1 tys. zł) dotyczyły korekty nadpłaconych składek na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) za lata 2005-2008⁶. Prezes PFRON decyzjami z dnia 1 i 10 sierpnia 2012 r. odmówił stwierdzenia nadpłaty za 2005 r. oraz za okres od stycznia do listopada 2006 r. Natomiast za grudzień 2006 r. i lata 2007-2008 wysokość zobowiązań SN została ustalona w wysokości wpłaconych składek (bez uwzględnienia nadpłat wynikających z korekt deklaracji za lata 2005-2008). Dotychczasowe działania Szefa Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, dotyczące zwrotu wymienionych środków przez PFRON nie przyniosły rezultatu. Do dnia zakończenia kontroli NIK (22 marca 2013 r.) nie zostały rozpatrzone przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej odwołania⁷ od decyzji Prezesa PFRON, odmawiających ustalenia całości zobowiązań PFRON względem SN.

(dowód: akta kontroli str. 235-237, 261-265 i 353-412)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli nie dokonywała oceny prawidłowości planowania i realizacji dochodów budżetowych.

2. Wydatki budżetowe

2.1. Planowanie wydatków budżetowych

Opis stanu
faktycznego

W ustawie budżetowej wydatki budżetu państwa w części 04 zostały zaplanowane w wysokości 89 370,0 tys. zł. Wydatki zgłoszone przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego do projektu budżetu państwa wyniosły 95 412 tys. zł (106,8% kwoty

⁵ Wyrok z 16 czerwca 2011 r., dotyczący zwrotu części kosztów wymiany systemu wykrywania i sygnalizacji przekroczenia niebezpiecznego stężenia tlenu węgla na parkingu podziemnym.

⁶ W kontroli wykonania budżetu za 2011 r. poddano analizie działania podejmowane przez SN w celu odzyskania nadpłaconych składek na PFRON (wystąpienie pokontrolne z dnia 27 kwietnia 2012 r. Nr LWA-4100-09-01/2012, P/12/172). Wyniki tej analizy nie wykazały nieprawidłowości.

⁷ Odwołania od decyzji Prezesa PFRON z 20 i 23 sierpnia 2012 r. zostały wniesione do MPIPS w dniu 15 stycznia 2013 r.

ujętej w ustawie budżetowej⁸). Zostały one zaplanowane w układzie klasyfikacji budżetowej z uwzględnieniem założeń przyjętych do planowania budżetu państwa przez Ministra Finansów, ujętych w:

- rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 9 marca 2011 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2012⁹,
- piśmie Ministra Finansów z dnia 6 kwietnia 2011 r.¹⁰ w sprawie wskaźników makroekonomicznych na rok 2012.

Przy planowaniu projektu budżetu państwa w części 04 uwzględniono zarówno wzrost wydatków na wynagrodzenia osobowe i pochodne od wynagrodzeń oraz uposażenia sędziów w stanie spoczynku, jak również wzrost cen towarów i usług.

(dowód: akta kontroli str. 66-103)

Zaplanowana w ustawie budżetowej ogólna kwota wydatków nie została zmieniona w trakcie roku. Pierwszy Prezes SN dokonywał zmian w planie wydatków¹¹ w zakresie upoważnień wynikających z art. 171 ustawy oraz art. 6 §2 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym¹².

(dowód: akta kontroli str. 112-131)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Sądu Najwyższego dotyczącej planowania wydatków budżetowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Wydatki w części 04 zostały zaplanowane racjonalnie i oszczędnie, a dokonane w trakcie roku zmiany w planie wydatków wynikały z zabezpieczenia bieżącego finansowania zadań.

2.2. Realizacja wydatków budżetowych

Opis stanu
faktycznego

Zrealizowane w części 04 wydatki wyniosły 84 908,2 tys. zł (95,0% planu po zmianach).

(dowód: akta kontroli str. 132)

Niepełne wykonanie planu wydatków wynikało głównie z:

- niższych (o 2 911,4 tys. zł) wydatków na wypłatę uposażeń sędziów w stanie spoczynku oraz uposażeń rodzinnych – ze względu na śmierć osób pobierających uposażenia lub decyzje sędziów o nieskorzystaniu z możliwości przejścia w stan spoczynku,
- niewykorzystania środków zaplanowanych na wynagrodzenia oraz pochodne od wynagrodzeń (841,0 tys. zł), ze względu na niewykorzystanie planu etatów, niepełne wykorzystanie środków przeznaczonych na składki od wynagrodzeń (w związku z przekroczeniem przez pracowników 30-krotności przeciętnego wynagrodzenia określonego w ustawie budżetowej¹³ lub w związku ze zwolnieniami chorobowymi pracowników),

⁸ Ustalenie limitu wydatków SN w ustawie budżetowej na 2012 r. w kwocie niższej o 6 042 tys. zł w porównaniu do projektu budżetu uchwalonego przez Kolegium SN 21 kwietnia 2011 r. nastąpiło w toku prac Sejmu nad projektem ustawy budżetowej na 2012 r. i wynikało z: autopoprawki w której uwzględniono skutki wynikające z uchwalenia ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (zmniejszenie wydatków ogółem o 5 220 tys. zł), jak również z poprawki zmniejszającej wydatki majątkowe o kwotę 822 tys. zł.

⁹ Dz.U. Nr 56, poz. 290

¹⁰ Znak FS13/411/NPU/9/2011.

¹¹ Zarządzenia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego: Nr 6/2012 z 20 marca 2012 r., Nr 13/2012 z 19 kwietnia 2012 r., Nr 17/2012 z 25 maja 2012 r., Nr 20/2012 z 21 sierpnia 2012 r., Nr 21/2012 z 4 września 2012 r., Nr 27/2012 z 18 października 2012 r., Nr 29/2012 z 9 listopada 2012 r., Nr 30/2012 z 16 listopada 2012 r., Nr 31/2012 z 26 listopada 2012 r. i Nr 32/2012 z 30 listopada 2012 r.

¹² Dz.U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.

¹³ Zgodnie z art. 19 ust.1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm), roczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w danym roku kalendarzowym nie może być wyższa od kwoty odpowiadającej trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy, określonego w ustawie

- oszczędności w wydatkach pozapłacowych oraz majątkowych (886,5 tys. zł) wynikające ze zwrotu w grudniu, przez współużytkowników obiektu, w którym znajduje się siedziba Sądu Najwyższego¹⁴ części kosztów eksploatacji obiektu oraz niewykorzystania części środków przeznaczonych na finansowanie funkcjonowania Sądu Najwyższego (media, zwroty kosztów podróży, wynagrodzenia za prace zlecone).

(dowód: akta kontroli str. 341-342 i 347-350)

Wydatki zrealizowane w 2012 r. były wyższe w porównaniu do 2011 r. o 1 437,3 tys. zł (1,7%). Największe wydatki zostały zrealizowane w dziale 751 – urzędy naczelnich organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa (80,2% wydatków ogółem) i wyniosły 68 086,6 tys. zł, (97,8% planu po zmianach). Dotyczyły one przede wszystkim wynagrodzeń osobowych pracowników (§ 4010) – 21 092,0 tys. zł, wynagrodzeń osobowych sędziów (§ 4030) – 19 367,4 tys. zł oraz składek na ubezpieczenie społeczne (§ 4110) – 3 347,6 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 132)

Zasilanie w środki budżetowe oraz ich wydatkowanie odbywało się zgodnie z harmonogramem realizacji wydatków budżetu państwa w części 04 na rok 2012¹⁵ oraz planem finansowym Sądu Najwyższego.

(dowód: akta kontroli str. 133-135)

Badaniem kontrolnym NIK objęto wydatki w wysokości 12 826,1 tys. zł, (15,1% wydatków w części 04). W wyniku tego badania NIK stwierdza, że Sąd Najwyższy dokonywał wydatków zgodnie z obowiązującymi przepisami, oszczędnie gospodarując przyznanymi kwotami. Środki publiczne zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem – na zakup towarów i usług oraz zakupy inwestycyjne związane z bieżącym funkcjonowaniem kontrolowanej jednostki.

(dowód: akta kontroli str. 278-284)

Szczegółową kontrolą NIK zostało objęte postępowanie o zamówienie publiczne przeprowadzone w trybie z wolnej ręki, dotyczące wykonania rewizji 617 sztuk czujek dymu, systemu wykrywania i sygnalizacji pożaru oraz rekonfiguracji systemu w siedzibie Sądu Najwyższego. W uzasadnieniu wyboru trybu wskazano art. 67 ust 1 pkt 1 ppkt „a” ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁶, z uwagi na konieczność wykonania usługi przez producenta systemu przeciwpożarowego zainstalowanego w siedzibie Sądu Najwyższego. Koszt realizacji zamówienia wyniósł 139,6 tys. zł. Zamówienie zostało przeprowadzone zgodnie z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych. Wszystkie czynności związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowania zostały udokumentowane pisemnie, zgodnie z wnioskiem pokontrolnym sformułowanym przez NIK po kontroli wykonania budżetu w 2011 r.¹⁷ Zamówienie zostało zrealizowane z zachowaniem terminu określonego w umowie, a rozliczenie finansowe na podstawie protokołu odbioru końcowego. Wydatek prawidłowo ujęto w księgach rachunkowych SN.

(dowód: akta kontroli str. 136-167)

Wydatki bieżące Sądu Najwyższego wyniosły 64 280,0 tys. zł (97,7% planu po zmianach) i były wyższe od wykonania w 2011 r. o 2 606,7 tys. zł (4,2%). Dominujące pozycje w tej grupie wydatków stanowiły wynagrodzenia i pochodne

budżetowej. W ustawie budżetowej na 2012 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej ustalono w kwocie 3 526 zł.

¹⁴ Komplex Urbanistyczny Wymiaru Sprawiedliwości

¹⁵ Harmonogram roczny na 2012 r. przekazano do Ministerstwa Finansów 23 maja 2012 r.

¹⁶ Dz. U z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

¹⁷ Patrz również pkt 2.3. niniejszego *Wystąpienia*.

w wysokości 47 058,1 tys. zł (73,2%) oraz zakupy towarów i usług w wysokości 14 896,7 tys. zł (23,2%).

Wydatki na wynagrodzenia¹⁸ (bez pochodnych) wyniosły 43 323,2 tys. zł (67,4% wydatków bieżących) i w porównaniu do 2011 r. wzrosły o 1 097,8 tys. zł (2,3%). Wzrost wydatków na wynagrodzenia w odniesieniu do roku poprzedniego wynikał ze zwiększenia zatrudnienia (przeciętnie o 7 etatów, zgodnie z planem etatów na 2012 r.), awansów, wzrostu dodatków za wysługę lat, a także wypłat jednorazowych nagród dla pracowników, sfinansowanych z oszczędności m.in. w składkach na PFRON, wakatów, zwolnień lekarskich.

(dowód: akta kontroli str. 168, 342 i 345-346)

W ramach kontroli sprawdzono stan zatrudnienia i realizację wydatków na wynagrodzenia oraz na sfinansowanie wypłat wynikających z zawartych umów zleceń i umów o dzieło.

Przeciętne zatrudnienie¹⁹ w 2012 r. w części 04 wyniosło 356 osób (o 25 mniej niż w planie na 2012 r.) i było wyższe o 7 osób w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2011 r. Największe różnice wystąpiły w grupach:

- sędziów (spadek zatrudnienia o 26 osób),
- asystentów sędziów (wzrost zatrudnienia o 17 osób).

i wynikały z realizacji wytycznych Ministra Finansów²⁰ zalecających wyłączenie z § 4030 pracowników Biura Studiów i Analiz (klasyfikowanych dotychczas w grupie sędziów) i włączeniu ich do § 4010, jako asystentów sędziów.

(dowód: akta kontroli str. 169 -171 i 345-346)

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie²¹ w 2012 r. wynosiło 10,1 tys. zł i było wyższe o 58 zł (o 0,6% w porównaniu do przeciętnego wynagrodzenia w 2011 r.). Najwyższy wzrost przeciętnego wynagrodzenia wystąpił w grupie asystentów sędziów (2 286 zł) oraz w grupie sędziów (1 384 zł). Powodem wzrostu przeciętnych wynagrodzeń w tych grupach była przedstawiona wyżej zmiana kwalifikacji pracowników Biura Studiów i Analiz.

(dowód: akta kontroli str. 169-171, 343 i 351-352)

Limit wynagrodzeń bezosobowych w części 04 w 2012 r. został ustalony na kwotę 331,0 tys. zł. W 2012 r. w Sądzie Najwyższym wydatkowano 295,5 tys. zł²² (89,3% limitu) na sfinansowanie wypłat wynikających z 37 umów zlecenia i 12 umów o dzieło. Umowy te zawarto z osobami fizycznymi będącymi pracownikami SN (34 umowy na kwotę 226,8 tys. zł) i innymi osobami (15 umów na kwotę 68,7 tys. zł).

Po przeprowadzeniu badania 20 umów NIK stwierdza, że zlecone prace zostały wykonane i prawidłowo odebrane, a poniesione wydatki na sfinansowanie tych umów zostały dokonane w ramach limitu określonego w planie. Zakres rzeczowy umów zawartych z pracownikami Sądu Najwyższego nie obejmował prac wynikających z ich zakresów obowiązków.

(dowód: akta kontroli str. 172-184)

Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych zostały wykonane w kwocie 17 043,3 tys. zł²³ (85,4% planu po zmianach). Wydatki te były wyższe o 57,9 tys. zł, (0,3%) w porównaniu do 2011 r. Niewielki wzrost wydatków wynikał ze zmiany przepisów w zakresie przyznawania stypendiów doktoranckich²⁴.

¹⁸ Według danych wykazanych w rocznych sprawozdaniach Rb-28.

¹⁹ W przeliczeniu na pełne etaty.

²⁰ Pismo Ministra Finansów z dnia 11 maja 2011 r. znak FS13/411/KGL/3/2011/679

²¹ Według kwartalnego sprawozdania Rb-70.

²² W § 4170 - wynagrodzenia bezosobowe.

²³ W tym: §§ 3020, 3030, 3250 - 221,7 tys. zł; § 3110 – 16 821,6 tys. zł.

²⁴ Stypendia przyznane w oparciu o przepisy ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. Nr 65, poz. 595 ze zm.). W 2011 r. wysokość stypendium wynosiła 1 740

Najwyższy udział w świadczeniach na rzecz osób fizycznych (98,7%) stanowiły świadczenia społeczne dotyczące uposażeń sędziów w stanie spoczynku oraz uposażeń rodzinnych (§ 3110).

(dowód: akta kontroli str. 168 i 344)

Wydatki majątkowe zostały zrealizowane w wysokości 3 584,9 tys. zł (99,7% planu po zmianach) i były niższe od wykonania w 2011 r. o 1 227,3 tys. zł (34,2%). Wydatki te były ponoszone w dziale 751 – urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa.

Sąd Najwyższy przeznaczył na sfinansowanie zakupów inwestycyjnych (§ 6060) 3 363,2 tys. zł (99,7% planu po zmianach) oraz inwestycji budowlanych (§ 6050) 221,7 tys. zł (99,9% planu po zmianach). Dokonane zakupy były zgodne z zakresem rzeczowym planu wydatków na 2012 r. i uzasadnione z punktu widzenia realizowanych zadań. Wydatki inwestycyjne w 2012 r. wykorzystano między innymi na zakup sprzętu i oprogramowania informatycznego (2 296,6 tys. zł), zakup lokalu mieszkalnego dla sędziego SN (806,3 tys. zł) oraz na zakup dwóch samochodów służbowych (219,9 tys. zł). Poza wymienionymi wydatkami inwestycyjnymi, środki przeznaczone zostały między innymi na prace modernizacyjne w siedzibie SN.

(dowód: akta kontroli str. 168 i 185-223)

Zobowiązania w części 04 budżetu państwa na koniec 2012 r. wyniosły 4 148,4 tys. zł i były niższe o 16,9 tys. zł a niżeli zobowiązania na koniec 2011 r. Główną pozycję (3 229,8 tys. zł) stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i pochodnych od wynagrodzeń, które w porównaniu z rokiem 2011 wzrosły o 108,1 tys. zł (3,5%). Na pozostałe zobowiązania złożyły się wydatki, których termin płatności przypadał na 2013 r. Według stanu na koniec 2012 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(dowód akta kontroli str. 248-250)

Ustalone
nieprawidłowości

Nie stwierdzono nieprawidłowości w działalności kontrolowanej jednostki w zakresie wydatkowania środków.

Ocena cząstkowa

NIK ocenia pozytywnie wydatkowanie środków budżetowych.

2.3. Realizacja wniosków pokontrolnych

W wystąpieniu pokontrolnym dotyczącym wykonania budżetu państwa w 2011 r. w części 04, NIK wniosowała o:

- 1) dokonywanie opłat abonamentowych od odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych zakupionych w trakcie roku budżetowego,
- 2) prowadzenie postępowań o udzielenie zamówień publicznych z zachowaniem formy pisemnej.

Ad 1. Wniosek pokontrolny został zrealizowany. Według stanu na 1 stycznia 2012 r. Sąd Najwyższy posiadał 95 zestawów RTV i 175 odbiorników radiofonicznych. Opłaty abonamentowe od wszystkich odbiorników zostały uiszczone 19 stycznia 2012 r. W trakcie trwania roku budżetowego liczba zestawów RTV zmniejszyła się o 17, natomiast liczba odbiorników radiofonicznych zwiększyła się o 17. W związku z tym dokonywane były korekty w opłatach abonamentowych. Na 31 grudnia 2012 r. w ewidencji Sądu Najwyższego zarejestrowano 78 zestawów RTV i 192 odbiorniki radiofoniczne.

zł miesięcznie. W 2012 roku wysokość stypendium wynosiła 1 885 zł miesięcznie i wynikała z postanowień rozporządzeń Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 lipca 2011 roku w sprawie warunków przyznawania stypendiów osobom, którym wszczęto przewód doktorski (Dz.U. Nr 160, poz. 956) oraz z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej (Dz.U. Nr 243, poz. 1447).

Ad 2. Wniosek pokontrolny został zrealizowany. Na realizację wniosku wskazuje pisemne dokumentowanie czynności przy prowadzeniu postępowania o zamówienie publiczne w trybie z wolnej ręki na rewizję czujek dymu (szczegółowy opis w pkt 2.2. niniejszego wystąpienia pokontrolnego).

(dowód: akta kontroli str. 413-418)

Ocena częściowa

NIK ocenia pozytywnie wykonanie wniosków pokontrolnych.

3. Roczne sprawozdania budżetowe oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych

3.1. Mechanizmy zapewniające kontrolę prawidłowości sporządzania sprawozdań

Opis stanu faktycznego

Prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych w Sądzie Najwyższym była kontrolowana w oparciu o regulacje zawarte w polityce rachunkowości, instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych, zakresy obowiązków pracowników poszczególnych komórek organizacyjnych wchodzących w skład Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego²⁵. Nie zostały opracowane formalne (pisemne) procedury kontroli wewnętrznej w powyższym zakresie.

Ponadto Biuro Finansowe Sądu Najwyższego dokonywało uzgodnień:

- z NBP w zakresie prowadzonych rachunków,
- z kontrahentami w zakresie zgodności sald,
- pomiędzy poszczególnymi biurami Sądu Najwyższego,
- sprawozdań wygenerowanych z systemu finansowo-księgowego w odniesieniu do zapisów w księgach rachunkowych.

(dowód: akta kontroli str. 343)

Analiza działań podejmowanych w okresie objętym kontrolą NIK przez pracowników Kancelarii wskazuje, że były one wystarczające, aby ograniczyć ryzyko zamieszczenia nierzetelnych danych w sprawozdaniach finansowych do akceptowalnego poziomu.

Audyt Wewnętrzny SN, pozytywnie ocenił system kontroli zarządczej w odniesieniu do kompletności i wiarygodności sprawozdań budżetowych.

(dowód akta kontroli, str. 306-324)

Ustalone nieprawidłowości

Nie stwierdzono nieprawidłowości w działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej skuteczności procedur kontroli prawidłowości sporządzania sprawozdań budżetowych

3.2. Rzetelność rocznych sprawozdań budżetowych oraz kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych

Opis stanu faktycznego

Badaniem kontrolnym NIK objęto prawidłowość sporządzenia przez Biuro Finansowe SN rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2012:

- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),

²⁵ Dalej także: *Kancelaria*.

a także

- sprawozdania finansowe za IV kwartał 2012 r. o stanie:
 - a) należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N),
 - b) zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania zostały sporządzone w terminach określonych w rozporządzeniach Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej²⁶ i z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych²⁷.

(dowód: akta kontroli str. 234-237; 248-250; 261-261 i 266-267)

Wymienione sprawozdania przekazują prawdziwy obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań w 2012 r. Zostały sporządzone rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a wykazane w nich kwoty były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Uzyskane dochody, przekazane na rachunek budżetu państwa, wykazane w sprawozdaniu Rb-23 wyniosły 767,2 tys. zł i były zgodne z kwotą wykazaną w sprawozdaniu Rb-27. Wykazane w Rb-23 wydatki wykonane w kwocie 84 908,2 tys. zł były równe kwocie ujętej w sprawozdaniu Rb-28. Wykazany w sprawozdaniu Rb-23 zerowy stan środków na rachunku bieżącym został potwierdzony przez NBP w dniu 2 stycznia 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 234-237; 248-250 i 224)

W okresie przejściowym na rachunek wydatków wpłynęły środki w kwocie 448,49 zł, które w dniu 10 stycznia 2013 r. zostały przekazane na centralny rachunek budżetu państwa.

(dowód: akta kontroli str. 224-232)

W 2012 r. Sąd Najwyższy nie posiadał rachunków pomocniczych w tym rachunku sum na zlecenie, o których mowa w §3 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie rodzajów i trybu dokonywania operacji na rachunkach bankowych prowadzonych dla obsługi budżetu państwa w zakresie krajowych środków finansowych oraz zakresu i terminów udostępniania informacji o stanach środków na tych rachunkach²⁸.

(dowód: akta kontroli str. 233)

Przedstawiona w rocznym sprawozdaniu Rb-27 kwota dochodów wykonanych była zgodna z ewidencją księgową, tj. z zapisami na koncie 130 – Rachunek dochodów budżetowych i wynosiła 767,2 tys. zł. Analityczna ewidencja zrealizowanych dochodów budżetowych, prowadzona w systemie finansowo-księgowym do konta 130, uwzględniała podziałki klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf).

(dowód: akta kontroli str. 235-247)

Kwota wydatków ogółem za 2012 r. wykazana w rocznym sprawozdaniu Rb-28 wyniosła 84 908,2 tys. zł i była zgodna z zapisami na koncie 130 po stronie Ma i kwotą środków otrzymanych w 2012 r. z Ministerstwa Finansów. Analityczna ewidencja zrealizowanych wydatków budżetowych, prowadzona do konta 130, uwzględniała podziałki klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf).

(dowód: akta kontroli str. 248-254)

Kwota należności ogółem wykazana w kwartalnym sprawozdaniu Rb-N wyniosła 2 461,6 tys. zł i wynikała z ewidencji na kontach analitycznych do kont 201, 221 i 226.

(dowód: akta kontroli str. 261-265)

²⁶ Dz. U. Nr 20, poz. 103.

²⁷ Dz. U. Nr 43, poz. 247.

²⁸ Dz. U. Nr 249, poz. 1667 ze zm.

W Sądzie Najwyższym nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz zobowiązania z tytułu papierów wartościowych, zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz przyjętych depozytów, podlegające wykazaniu w kwartalnym sprawozdaniu Rb-Z.

(dowód: akta kontroli, str.248-250 i 266-267)

Do okresów sprawozdawczych roku 2012 miały zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym²⁹. Zgodnie z założeniami przyjętymi przez NIK do kontroli wykonania budżetu państwa w 2012 r., badanie rocznego sprawozdania z wykonania wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) zostało ograniczone do sprawdzenia zgodności kwot wydatków ujętych w tym sprawozdaniu z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz terminowości ich sporządzania. Stwierdzono, że kwoty wydatków wykazane w rocznym sprawozdaniu z wykonania wydatków budżetu państwa (Rb BZ1) były zgodne z zapisami po stronie Ma konta 990 - Plan finansowy wydatków budżetowych w układzie zadaniowym. Sprawozdanie zostało sporządzone w terminie określonym w ww. rozporządzeniu.

(dowód: akta kontroli str.268-272)

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Nie stwierdzono nieprawidłowości w działalności Sądu Najwyższego dotyczącej sporządzania rocznych sprawozdań.

NIK opiniuje pozytywnie roczne sprawozdania budżetowe i kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych oraz potwierdza zgodność kwot wydatków ujętych w sprawozdaniu z wykonania wydatków budżetu państwa oraz w sprawozdaniu z wykonania wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym z ewidencją księgową.

4. Księgi rachunkowe

Opis stanu
faktycznego

W Sądzie Najwyższym ewidencja finansowo-księgowa była prowadzona w systemie księgowości komputerowej Advantec, wersja 4.00.0004. System nie był zmieniany w okresie ostatnich dwóch lat (w zakresie ksiąg rachunkowych) i jego funkcjonowanie nie było kwestionowane przez NIK w poprzednich kontrolach.

(dowód: akta kontroli, str. 273)

Na podstawie zapisów konta 201 – rozrachunki z odbiorcami wyselekcjonowanych z systemu księgowego, wybrano do kontroli z zastosowaniem metody monetarnej³⁰ 110 dowodów księgowych na kwotę 12 826,1 tys. zł, w tym osiem na kwotę 56,9 tys. zł zostało dobranych w sposób celowy. Skontrolowane dowody księgowe zostały sprawdzone pod kątem poprawności formalnej. Ponadto sprawdzono prawidłowość kontroli bieżącej i dekretacji tych dowodów oraz ewidencję transakcji w urządzeniach księgowych. Analizie została poddana również wiarygodność ksiąg, w zakresie zgodności ze sprawozdawczością bieżącą i roczną. Operacje gospodarcze potwierdzone tymi dowodami zostały zbadane także pod względem legalności, gospodarności i celowości.

(dowód: akta kontroli str. 278-284)

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Nie stwierdzono nieprawidłowości w działalności Sądu Najwyższego dotyczącej prowadzenia ksiąg rachunkowych.

NIK ocenia pozytywnie wiarygodność ksiąg rachunkowych w odniesieniu do rocznych sprawozdań budżetowych i kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych oraz ich zgodność z zasadami rachunkowości, a także skuteczność

²⁹ Dz. U. Nr 298, poz. 1766

³⁰ Metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji (MUS).

funkcjonowania systemu rachunkowości oraz mechanizmów kontroli zarządczej dotyczących operacji finansowych i gospodarczych.

5. Działania podejmowane przez dysponenta części budżetu państwa w ramach nadzoru i kontroli

Opis stanu faktycznego

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego prawidłowo sprawował nadzór nad całością gospodarki finansowej oraz nad realizacją zadań finansowanych z budżetu państwa, według zasad określonych w art. 175 ufp. Nadzór i kontrola sprawowane były między innymi:

- w formie comiesięcznych spotkań organizowanych przez Szefa Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego z dyrektorami poszczególnych komórek organizacyjnych Kancelarii, których przedmiotem były zagadnienia wyszczególnione w art. 175 ust. 2 ufp,
- poprzez realizację kontroli zarządczej i planu audytu wewnętrznego, w którym uwzględniono między innymi zagadnienia związane z samooceną komórek organizacyjnych Kancelarii (w tym Biura Finansowego) w zakresie kontroli zarządczej oraz zagadnienia związane z identyfikacją i oceną ryzyka.

(dowód: akta kontroli str. 285-336)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności Sądu Najwyższego dotyczącej sprawowanego nadzoru nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania podejmowane przez dysponenta części budżetu państwa w ramach nadzoru.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, nie wnosi uwag i nie formułuje wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK³¹ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Warszawa, dnia 15. kwietnia 2013 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Jacek Jeziński

.....
podpis

³¹ Dz.U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.